

02/08/2020

הגנת הצומח בקישוא **ערבה וכיכר סדום, 2021-2020**

כללי

- ✓ לפני השימוש בכל תכשיר הדברה יש לקרוא בעיון את התווית שעל אריזת התכשיר ולפעול בהתאם. התכשיר מותר לשימוש רק במקרה שמופיע בתווית שלו שם הגידול הרלוונטי.
- ✓ לאחר הריסוס יש להקפיד על ימי המתנה לפני קטיף, כפי שמצוין בתווית (לשוק המקומי) או ברשימות ליצוא (לפי רשימת המשוק).
- ✓ אין לרסס צמחים הנמצאים בעקה, ואין להשאיר תכשיר הדברה במים, אפילו רק לשעות אחדות, אלא אם מצוין אחרת בתווית התכשיר.

מזיקים

זבובי מנהרות (מנהרנים)

בערבה מופיעים בגידול שני מינים של מנהרנים, העלולים לגרום להתייבשות העלים באמצעות יצירת מנהרות בתוכם: מנהרן החממות ומנהרן העורקים. **למנהרן החממות** רימה צהובה, והוא יוצר מנהרות מפותלות בצדו העליון של העלה; **למנהרן העורקים** רימה בצבע קרם, והוא יוצר מנהרות לאורך העורקים בצדו התחתון של העלה. המזיק ניזון מתוכן העלה (פרנכימה), וכתוצאה מכך נוצרות מנהרות דקות בתוך העלה.

הדברה: אויסקט, אמפליגו. שני התכשירים יעילים להדברת שני מיני המנהרנים. מומלץ לרסס עם תחילת הופעתם, כדי לשלוט בכמות אוכלוסיית המזיק ובהדברה.

כנימות עלה

כנימות העלה ניזונות מהצמחים, מדכאות צימוח ומפרישות טל-דבש דביק, שעליו מתפתחות פטריות ה"פייחת" בתנאי לחות גבוהים. יתר על כן, **כנימות העלה מעבירות מחלות וירוס בקישוא, המסכנות את היבול.**

הדברה: תכשירי אמידקלופריד (קונפידור ודומיו), לאנט, מלתיון, טיפיקי, זהר LQ 215, נימפר, תותח (יעיל גם להדברת כנימת עש הטבק).

כנימת עש הטבק

כנימת עש הטבק ניזונה מהצמחים ומחלישה אותם. כתוצאה מההזנה היא מפרישה טל-דבש, שעליו מתפתחות פטריות ה"פייחת" בתנאי לחות גבוהים. **כנימת עש הטבק מעבירה וירוסים, העלולים לגרום לאובדן היבול כולו.** למניעת המחלות הללו מומלץ להגן על השתילים ביריעות בד (אגריל) או ברשת 50 מש מתחילת הגידול (זריעה או שתילה) ועד הכנסת הדבורים לשטח. אם אפשר, מומלץ לגדל את הקישוא כשהוא מוגן ברשת 50 מש במהלך כל עונת הגידול. למניעת העברת וירוסים, חשוב מאוד להדביר את הדרגות הבוגרות המפיצות אותם במרחב.

הדברה: בוגרים וזחלים - תכשירי אימידקלופריד (קונפידור ודומיו) יעילים כטיפול ראשון ויחיד בעונה, בשל חשש לפיתוח תנגודת של כנימת עש הטבק לתכשיר; מוספילן/מפיסטו, קליפסו 480/קלימרה, ביסקיה 240 (ידבירו גם כנימות עלה), אפון, אצטאסטאר, אקטרה, פניקס/פגסוס. **בוגרים בלבד** - אוויסקט. **זחלים בלבד** - אוברון, אקסירל, ורימרק, מובנטו 100, זהר LQ 215. **תכשירים אחרים** - תכשירי סיפרימטרין (סימבוש ודיון), דסיס, מטרונום פריים/רקויאם פריים.

אקרית אדומה וצהובה

עלולה לגרום לייבוש עלוות הצמחים על ידי מציצת תוכן העלים. מומלץ מאוד לבצע ניטור, ובהופעת המזיק יש לבצע הדברה באופן מיידי.
הדברה: פגסוס או פניקס.

אקריית העיוותים

בקישוא עלולה האקריית להסב נזק המתבטא בעיוותים, בייבוש ובעצירת קודקודי הצמיחה.
הדברה: פניקס.

זחלי עשי לילה

עשי הלילה הבוגרים, כמו פרודניה, לפיגמה, הליוטיס ופלוסיה, לרוב אינם מהווים בעיה. הנזק העיקרי נגרם מדרגת הזחלים ומתבטא בגירוד קליפת הפרי ובחדירת הזחלים לתוך הפרי.
הדברה: אטברון, דסיס, אלסיסטין, טאטא 20-N/טיטאן/סיפריין/שרפז, לאנט.

זבוב הדלועיים

המזיק פוגע בכל שלבי התפתחות הפרי ועלול לגרום לאובדן יכול. הנקבה מטילה ביצים על הפרי והרימות הבוקעות חודרות מיד לתוכו. חלק מהפירות שנפגעו נרקבים. הטלה בפרי בוגר גורמת להתעקמותו, וניתן לראות את פתח יציאת הרימות האופייני.
הדברה: הדברה מכנית באמצעות רשתות נגד חרקים בצפיפות 25 מש תמנע את כניסת המזיק למבנה ואת הנזק. עם הופעת המזיק, מומלץ ליצור קשר עם מדריכת הגנת הצומח.

תריפסים למיניהם

מזיק זה לרוב אינו מהווה בעיה, אך כשהוא מופיע בכמות גדולה, הוא עלול להסב נזק המתבטא בייבוש העלים, בעצירת הצימוח ובגירודים ושריטות בקליפת הפרי.
הדברה: דסיס, תכשירי סיפרימיטריין, מלתיון.

מחלות

קימחון

שתילות מוקדמות כמעט שאינן סובלות מהמחלה. ככל שהשתילה מאוחרת יותר, מאמצע אוגוסט ואילך, הגידול רגיש יותר למחלה. המחלה מופיעה בסתיו המאוחר עם ירידת הטמפרטורות (מאמצע ספטמבר). הטיפול יינתן בהתאם למצב התקדמות הגידול.
הדברה: אופיר 2000/אורון/טופנקו 100/עומר, אמרלד אנרג'י, באיפידן/שביט, דיסקברי, ויוואנדו 500, וינטו, דומארק/דומאר קומבי, טימורקס גולד, לונה אקספריאנס 400, נימטול, נימרוד 25, נץ, סטנגה, סטרובי, סיגנום, סידלי טופ, סיסטאן 24/ראלי, סרנייד, קאסורי, קוליס 300, שמן קייצי JMS, שריף סופר, תכשירי גופרית.

מחלת עובש אפור או בוטריטיס

המחלה תוקפת את הפירות בחודשי החורף ובאביב המוקדם בתנאי לחות גבוהה וטמפרטורות נמוכות יחסית. כאשר נוצרים תנאים המתאימים להתפתחות המחלה, מומלץ לבצע טיפולי מניעה והדברה.
הדברה: בנלוס, דיסקברי, סוואנה/סוויץ', טימורקס גולד, סיגנום, סרנייד.

קשיוניה גדולה

מחלה זו אמנם נדירה בערבה, אך בתנאים מתאימים, כמו לחות גבוהה מאוד וטמפרטורות מתונות, יש חשש להתפתחותה.
הדברה: אורור השטח מסייע מאוד למניעת המחלה, אך מומלץ לבצע גם טיפולי הדברה באחד מהתכשירים: בויסן 50/דלסן, בנלוס, סוואנה/סוויץ', טופז, סיגנום.

שילובים אפשריים בין תכשירי הדברה בקישוא

כללי

1. להלן השילובים האפשריים של תכשירי ההדברה, שנבדקו לגבי פגיעה (פיטוטוקסיות) בקישוא, אולם לא כולם נבדקו מבחינת יעילותם. הרשימה מפורסמת באתר האינטרנט של השירותים להגנת הצומח ולביקורת.
2. הסימן / (לכסן) מציין אפשרות בחירה בין תכשירים שונים להדברת הפגע.
3. שילובים שאינם מופיעים ברשימה שלהלן, אינם ידועים או פוגעים בגידול. שימו לב גם למצוין בתווית התכשיר.

שילובים מתאימים

אוברון + קליפסו
אוויסקט + דלסן
אופיר + אקטרה
אטברון + גופריתר
אלסיסטין + באיפידן
אצטאסטאר + דומרק/הליוגופרית/נימרוד/נץ/שביט
ביסקיה + מובנטו
דומרק + טיטאן
ויוואנדו + אופיר/אקרובט
מובנטו + שמן קיצי JMS
סיגנום + מוספילן

רשימת תכשירי ההדברה המורשים לשוק המקומי והשילובים ביניהם מפורסמת באתר משרד החקלאות - השירותים להגנת הצומח: <http://www.hadbara.moag.gov.il/hadbara>

בברכה,
סבטלנה דוברינין
מדריכת הגנת הצומח

האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ואינו מהווה חוות דעת מומחה לצורך הצגה כראיה בהליך משפטי. על מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות ושימוש או הסתמכות על המידע המופיע לעיל הינו באחריות מקבל העצה בלבד. אין להעתיק, להפיץ או להשתמש במסמך זה או בחלקים ממנו לצורך הליך משפטי כלשהו, ללא אישור מראש ובכתב של החתום.